

Sörmans
STUREPLAN - STOCKHOLM

för bättre

DAM- & HERR-
EKIPERING

Vad har hänt?

FRÅN DEN NAZISTISKA PARTI-KONGRESSEN i Nürnberg kommer meddelande att folket ännu inte hejats, och att födelseljfrån i Tyskland måste ökas med 45 % för att vidmakthålla folket bestånd.

MAN HÅLSAR MED GLADJE det jaktam att presidenten Roosevelt lovat de europeiska stormakterna sitt stöd till varje åtgärd som företaget i fredens intresse. Om han kommer att satsa på även de minsta möjligheter till fredens upprätthållande och vidta varje åtgärd som kan anses ändamålsenliga, så ämnar han förstås för det första stoppa metallindustrins leveranser till Italien av maskiner för tillverkning av kulspårer m. m.

DISKUSSIONEN GÅR I DESSA DAGAR hög om risken och betydelsen av ekonomiska sanktioner mot den fredsbrådande parten. Det sågs bland annat att den som icke tror på skyddsvärdet av en bombfyllta icke får gå på linjen ekonomiska sanktioner. Redaktör Akerbergs tal vid den stora fredsdemonstrationen i Göteborg innehöll en passus om sanktionerna som fastslog den riktiga meningen att om Nationernas förbund avhåller sig från sanktioner av rådsåla för krig, mister det en chance att förhindra Italien till kapitulation och vi få sannolikt ett krig ändå, utan sanktioner.

KYRKOHERDE BIRGER SVARTEN-GREN i Brunsög har hållit ett kraftigt freds föredrag, däri han bl. a. yttrade följande: Ingen av de många protester mot kriget som i dessa dagar sett dagens ljus, har en så intensiv styrka som Kvinnornas vapenlösa uppror mot kriget. Det gäller i själva verket att ställa männen inför krigets ohyggliga nakenhet.

45000 KRONOR ÄR DEN SLUTSUMMA som fattas för att stadens skolor i Lund skola få sitt länge beramade egna

Från Första-septembermötet till Genève.

"La révolte des femmes est en marche"

Första septembermötets delegater hade två uppdrag.

Det första att framföra representantmötets resolution till Nationernas Förbund. Den andra att söka knyta internationella förbindelser.

Sista dagen i Genève uppvaktade delegationen Folkförbundets president, Tjeckoslovakiets utrikesminister doktor Benes. Historien om delegationens arbete för att i ett upphetsat och myllrande Genève under historiska dagars skugga fylla sina uppgifter läses i numret.

Här nedan återges doktor Ada Nilssons tal vid framlämnandet av mötesresolutionen till Rådets president på samma språk som det hölls.

Sous la pression menaçante de la situation mondiale des milliers de femmes suédoises se sont révoltées spontanément contre l'idée de la guerre.

La délégation que vous voyez devant vous, a été élue par plus de vingt mille femmes suédoises et est chargée de vous donner cette résolution qui a été acceptée à l'unanimité.

Nous vous demandons, Monsieur le Président, de remarquer que nous croyons à l'idée de la Société des Nations et que nous apprécions ce que la Société des Nations a pu faire pour la paix et la collaboration internationale. Mais d'un autre côté nous soulignons qu'il nous est difficile de conserver notre confiance à la Société des Nations si Elle se montrera incapable de maintenir ses propres principes dans le conflit actuel.

Le système de guerre qui continue à exister entre les membres de la Société des Nations, est bâti de plus en plus sur la collaboration des femmes. Le système ne peut donc pas fonctionner sans les femmes. Mais les femmes ne peuvent pas vivre dans ce système. La révolte des femmes est en marche. En conséquence le système va se briser.

La Société des Nations doit donc choisir; soit d'activer une transformation de ce système de guerre afin de rendre le monde habitable pour les femmes et les enfants, soit d'assumer la responsabilité du désastre inévitable.

hem. Medel till byggande finns genom Coyetska donationen, en stor tomt likaså, nu väntar man endast på hjälp till möblering och övrig utrustning. I ett uppdrag undertecknat av kronprinsessan, Henriette Coyet på Torup och ett antal

landshövdingar värfas nu till allmänheten i de län som ha nationer i Lund att komma ungdomen till hjälp så att man kan sätta i gång bygget.

Veckovisningen

Sex av den svenska fredsdelegationens medlemmar, strax efter uppvaktningen hos Förbundets president. De äro omgivna av några av förbundets ledare i Genève. Till vänster Abessiniens representant Teclé Hawariati. Till höger Laval, Litvinov, Hoare och längst ner Benes, tångade av kameran under mötet.

Våra öden och äventyr

Vi som finga förtroendet att i Genève arbeta för Kvinnornas vapenlösa uppror mot kriget känna oss uppförade att berätta vad som händer under resan. Någon officiell rapport från den svenska delegationens arbete i Genève kan detta icke bli, eftersom den endast etappvis återvänder till fosterlandet. Doktor Naima Sahlbom är fortfarande kvar på det exekutivmöte som Internationella kvinnoförbundet för Fred och frihet håller i Genève. Tidevarvets redaktör sitter i sin egenskap av »tillfällig medarbetare i N. F:s sekretariat» just nu i kommissioner och möten, tillsammans med Anna T. Nilsson, som ju är en permanent Genèvepersonlighet. Det har därför fallit på min lott att ge en högst informell skildring av vad som händer.

Den första sändningen delegater för redan på söndagskvällen den 1 september ett par timmar efter mötets slut. Vi hade under de gångna veckorna inte haft tid att tänka ut någon plan för genevelegationen, det hade gått att dag för dag improvisera förloppet av en rörelse som drev alla framåt. Men vi tänkte att det skulle väl gå bra att klara svårigheterna framgent som hittills, Genève arbeta för Kvinnornas vapenlösa uppror mot kriget känna oss uppförade att berätta vad som händer under resan. Någon officiell rapport från den svenska delegationens arbete i Genève kan detta icke bli, eftersom den endast etappvis återvänder till fosterlandet. Doktor Naima Sahlbom är fortfarande kvar på det exekutivmöte som Internationella kvinnoförbundet för Fred och frihet håller i Genève. Tidevarvets redaktör sitter i sin egenskap av »tillfällig medarbetare i N. F:s sekretariat» just nu i kommissioner och möten, tillsammans med Anna T. Nilsson, som ju är en permanent Genèvepersonlighet. Det har därför fallit på min lott att ge en högst informell skildring av vad som händer.

Där var vårt första intryck alltings ovisshet och förvirring inför det kommande avgörandet. De första människor vi mötte talade om vad man skulle göra när folkförbundet spruckit, när krig och revolution haft sin gång över oss. Det var en underlig konfrontation för oss som kommo med den övertygelsen att en brett framvällande väg av folklig livsvilja och freds vilja skulle kunna avvända dessa olyckor, skulle kunna ge Nationernas förbund kraft att reglera den akuta konflikten och sen så småningom skapa ett nytt system för sammanlevnad mellan folken. Vi i

(Forts. 4 sid. 4.)

Mödrarnas världsuppror.

Vi återge här fru Signe Höjers anförande på Auditoriummötet 1 september. Samma tal höll fru Höjer även på den stora fredsdemonstrationen i Göteborg den 12 september där hon utlände inför en publik på 25,000 människor. Ett mycket stort antal kvinnor deltog i det jättelika demonstrationståget och dess sammansättning av socialdemokrater, kommunister, kvinnoklubbar, ungdomsföreningar, nykterhetsförbund och lärarförbund visade en ny och stark enighet i kampen mot kriget, som också tog sig uttryck i en resolution med stödorden »för internationell folksfront mot upprustningar och krig».

Sedan den nya tidens kvinnor i stora skaror trätt ut ur sin isolering i den slutna familjekretsen och fått vidare överblick lika väl som bättre handlag med samhällsangelägenheterna har vår inställning till kriget ändrats. Kvinnorna har efter världskriget gjort sin tysta revolution, när de i så gott som alla länder — där upplysningen nått dem — inför osäkerheten i tillvaron, krigshot och arbetslöshet sänkt födelsesiffran.

Kvinnorna se klart dubbelheten i det nuvarande systemet. Man begär av oss att vi samtidigt skall arbeta för en bättre social omvårdnad — enligt livets krav — och för tillintetgörande av liv genom krigs-förberedelse — dödens krav. Den logiska och enbelliga syn som opponerar häremot, är internationell — likaväl som kvinnornas tysta revolution. Mödrarnas krav på medborgerlig bestämmanderätt är inte något nytt i världshistorien. Veten-skapsmännens uppfattning om matriarkatets historiska roll väklar, men utan tvivel har kvinnorna långa perioder varit en makt som tillfrågats och bestämmande ingripit i stammens öde. Och även under senaste specifikt manligt betonade sekler har vi åtminstone fått träning i att balansera familjens debet och kredit och sålunda kunnat inom familjen bevaka det uppväxande släktets välfärd. Hustrurna i Europas länder ha för närvarande för-troendet att handha ungefär 3/4 av familjens inkomster, som går genom deras händer till familjens förnödenheter. Man får då förstå oss att vi inte kan låta bli att lägga oss i nationernas finanser, när vi tar del av försvars- och rustningsutgif-terna i de skilda länderna. Vi påstås ha svårt att fatta tal som gå över miljarden. Lätt är det i alla fall för oss att fatta den grafiska framställning som förtjalar av er har sett och som åskådliggör kostna-der av världens krigsrustningar som en enorm kvadratt och staternas kongingenter till världsfredsorganisationen, folksför-bundet, som en liten prick där bredvid. Vi anse att en omvärd ordning vore det rik-tiga. För en betryggande fredsorganisa-tion är vi redo att offra inte bara mil-jarder utan också våra liv.

De bestämmande ha på sistone börjat förstå att vissa krav från kvinnorna på större säkerhet dock måste tillfredsstäl-las. Men i stället för den begärda freds-organisationen bjuder man oss något som betecknas som »civilbefolkningens skydd mot luftanfall».

De utredningar om detta civilbefolkningens skydd som gjorts i England, Frank-rike och Danmark komma alla till samma slutsatser. För det första den, att något effektivt skydd inte finns och för det an-dra den att staten inte har råd att finan-siera några skyddsanordningar alls. I England har regeringen för någon tid se-

dan givit ut en handbok med råd och di-ktiv till kommunerna om ordnandet av ett visst skydd mot luftanfall. Handbo-ken har väckt ett oerhört uppeende och fått en dräpande kritik. Kostnaden för gassäkra skyddsrum är den engelska be-folkningens uppskattas till 20—30 miljard-er. Staten kan inte finansiera det, utan kommunerna få bäst de vilja ordna »sitt skydd». Staten har nog med att bereda sig på motanfall på andra folk. Ansvaret för verkningarna av den internationella politikk, som regeringen för, lägges helt och hållet på kommunerna. Handboken, som närmast gavs ut för att lugna civil-befolkningen, har haft en helt annan ver-kan. Bland alla de råd där ges om vad som bör byggas, anskaffas, göras, finnes t. ex. ingenting om gasmasker för barn. (Gas-masker har regeringen endast beslutat in-köpa att användas av de personer, som direkt är sysselsatta i skyddstjänsten.) Regeringens medlemmar hade ingenting att svara på en fråga i underhuset om man trodde att gasmaskerna skulle ge föräldrar någon tillfredsställelse när de såg sina barn dö av gasförgiftning.

Sveriges försvarskommision har i sin utredning inte allvar tagit upp frå-gan om civilbefolkningens skydd. Skall det bli något lokalt försvar här också blir det kommunernas ensak. Men vi kan vara förvisade om att privata, ekono-miska och militära intressen här kommer att trada in och göra sitt bästa för att påverka kommunerna. Med beklagande konstaterar man, att Svenska Röda korset här gått fram på en linje, motsatt det in-ternationella Röda korsets.

De flesta av de här närvarande är sä-kert socialt intresserade kvinnor. Ni vet hur svårt det är i många små kommuner att få utgifter och inkomster att gå ihop. Jag hade för något år sedan tillfälle att göra en enquete i ett 300-tal av Sveriges kommuner om önskvärdheten av en viktig socialhygienisk åtgärd. De allra flesta svaren lydde: »Visst vore det nödvändigt, men kommunen är så fattig.» Låt oss när vi tänker på våra egna kommuner samtidigt tänka på övriga länder: på Londons slumkvarter, där man just för-söker få in mera luft och ljus och bygga mindre hälsofarliga bostäder, på Berlins Pinnebergarkvarter, där man kämpar med otroliga skatter, på Italiens lantbruks-kommuner, där nöden är så stor att fol-ket lever på svältgräns. Det s. k. effektiva civilskyddet skulle således yt-terligare komma att belasta de fattiga kommunerna. Vi kan vara säkra på att det fredliga vardagslivet nödortf kom-me att än mer stå tillbaka. Häremot rea-gera vi kvinnor. Inte bara som mödrar med kinslorna — när det gäller våra sö-ner, som skall ut i giftmassmordet, som t. o. m. Erik v. Rosen kallar det i Nya Dagl. Allehanda, utan också som eko-nomer. Är det lönt att ge våra söner, våra barn uppfostran och utbildning för att sedan låta dem omkomma — för en chimère? Är det förnuftigt eller dårak-tigt att arbeta för sundhet och lycka åt medborgarna i våra samhällen — om dessa samhällen, som skulle tjäna nutid och framtid, skall byggas om till medel-tida fästningar med underjordiska bostä-der.

I alla de länder, där det varit möjligt, ha inte minst kvinnorna gjort sin insats i upplysningsarbetet för freden. Vi vägra

Revolten sprider sig.

»Du får fem minuter», sade Thora Daugaard, ordförande i danska sek-tionen av I. K. F. F. till svar på min an-hållan att få tala om Kvinnornas vapen-lösa kamp mot kriget vid sektionens år-möte i Hornbæk. Fem minuter — bara fem minuter för att bära fram budskä-pet om kvinnornas mäktiga revolt! Hur skulle det bli möjligt att i ett sådant in-skal av till sammanträngda det väldiga mått av vilja, energi, krigsghat, moders-instinkt, rättskänsla, ansvarsmedvetande, som uppbrår denna rörelse? Inte kunde åtminstone jag gå i land med den upp-giften.

Men tiden kan vara knapp, förmågan ringa, när ögonblicket är inne att utlösa de krafter, som röra sig i de många själar, att samla i en gemensam formel vad de många bär inom sig. Då de fem minuterna voro förbi — jag är för resten rädd att de blevo tio — hade jag fram-fört för mig ej en ordentligt bänkad åbör-skarska, utan en samling kvinnor, som trängdes kring plattformen med levande blickar och uppsträcka händer, som förmigen vore till sitt våra upprop och Amelie Posse-Brázodóvs broschyr fort-are än jag hann dela ut dem.

att tro på påståendet att det inte skulle hjälpa vad våra organisationer än gjorde. Vi ha trots allt kommit rätt långt i upp-lysningsarbetet mot en blodig mångtu-senärig tradition. I England är i vissa trakter vår femte medborgare ansluten till en fredsförening. Fredsomröstningar där och i Amerika har nyligen visat vad majoriteten vill. Det kvinnornas vapen-lösa upprop, som nu startats i Sverige har resonans inte bara överallt i de de-mokratiska länderna, vi ha också starkare resonans än man kan tro i diktatorlän-derna. Genom en svensk, bosatt i Italien hörde jag nyligen att en samling reser-viceofficerare blivit inkallade och tillfrågade om de frivilligt ville gå ut mot Abyssinen. Alla teg. Ledningen väjade till dem: tänk på att ni är fascister. En ungkarl anmälde sig. De andra, ytterligt pres-sade, svarade: vi äro inte bara fascister utan också familjeförsörjare. Vi måste tänka på våra barn. Därmed avslutades sammankomsten. Några dagar senare erhöilo samtliga personlig mobiliserings-order.

Kvinnornas vapenlösa revolt har blivit kallad en desperat aktion. Men är inte situationen desperat nog? Som en isole-rad svensk aktion skulle revolten vara desperat. Men kvinnornas resning mot kriget sker i dag inte bara i Sverige. Den försiggår inte bara bland de nordiska kvinnorna som är samlade på Kronborg i Danmark, utan överallt bland kvinnorna i de 24 länder där internationella kvinno-förbundet för fred och frihet har sek-tionen. Den försiggår inte bara i dag i Bryssel, där representanter för de socia-listiska kvinnorna är samlade utan bland alla socialdemokratiska kvinnor. Övriga grupper av män och kvinnor vet, att vi har folksmajoriteten i alla länder med i vår resning och i våra krav.

Mödrarnas världsuppror — kvinnornas resning mot kriget i hundratusental i alla länder måste bli vår väg. Den är logiskt följdriktig. Den kan ge resultat när det ser som mörkast ut.

Kvinnorna tog 1915 i Haag det ur-sprungliga initiativet till Nationernas För-bund. Vi ha ansvar för dess liv eller dö. Nationernas Förbund blir vad nationer gör det till. Nationerna kan bli vad kvin-norna göra dem till.

Dagen därpå var jag ständigt omgiven av lysmande grupper, som ville höra mer, alltid mer. När så nästa afton d. 17 Sahl-bom och Anna Lindhagen kommo med bud om mötet på Auditorium var upp-märksamheten spänd. Även jag hade då tillfälle att mera uttjligt redogöra för hur vår rörelse brutit fram med eruptiv styrka.

Det märkligaste var emellertid den resolution, som kvällen förut efter sek-tionens årsmöte enhälligt antagits av de mer än 400 ombuden från hela Danmark. Den resolution hade i sin ursprungliga form varit framlagd av styrelsen och debatte-rats under förmiddagens lopp. Nu förelades den med ett av styrelsen gjort till-fälligt, som direkt syftar på kvinnornas revoltörrelse och närla ansluter sig till vårt upprop i anda och ord.

Nordiske Sektioners Stævne af Kvin-dernes internationale Liga for Fred og Frihed i Hornbæk den 1. September 1935 udtaler:

Nordens Kvinder, der lever i Lande, mellem vilka der i mange Aar har hersket Fred, har særlige Betænelser og derfor ogsaa en særlig Opgave i Retning af at styrke og udvide den Aandsmagt, der alene kan overvinde Kriegen. Nordens Kvinder bør virke for, at alle Faktorer i vor Kulturudvikling: Hjem, Skole, Kirke, Presse, Videnskab, Litera-tur, Kunst, Radio, Biografer og Teatre stiller sig til Raadighed for en Udvikling af mellemfolkelig Forstaelse og et retsligt Fællesskab mellem Folkene.

Stævnet, hvori deltagte ca 400 Kvin-der protesterer mod den Glorie, der ved de overhaandtagende Militærprovisninger lægges om Kriegen som Afgreksmiddel paa internationale Stridigheder og pro-testerer mod Anskuelsesprøvelse af Vaab-nenes mekaniske Arbejde uden at ogsaa deres idelæggende Maal og Virkninger vises. Stævnet protesterer mod den stærke Agitation, der drives for indløst af de

Brave

när det gäller cyklar, delar och reparationer

»BRAVE velocipeder ä»
BRA VElocipeders

därom vittna med få undantag de tusen-tals kunder som under årens lopp köpt sina cyklar hos oss.
För en Bravevelociped är nämligen endast det bästa material och det samvets-grannaste arbete gott nog. De nya cyklar vi saluföra målas sig också med de förnämsta modern teknik kan framställa. I Års garanti. De begagnade cyklar vi lagerför i (obs!) vår affär garanteras alla feltrita och av högsta kvalitet. Mindre goda cyklar som icke helt eller delvis n droskots försäljas på annat håll där vi icke bära ansvaret för deras beskaff-ehet. Man kan alltså lita på även en be-gagnad cykel om den är köpt i vår affär. 1/2 års garanti. Nyhet: Alla våra cyklar äro stödförsäkrade, registrerade och för-sedda med ordn.-nr. Billiga priser, kredit kan ordnas.

Brave - Modern cykelverkstad
Vallington 21 - Tel. 11 95 87

Köper, säljer, byter, uthyr och repara- rerar cyklar

saakaldte Beskyttelses midler for den ci-vile Befolkning i Form af Luftværn, Gas-masker, gassikre Rum og lignende For-anstaltninger, idet vi i en paa Kvinder-nes internationale Liga for Fred og Fri-heds Landsmøde i Jening vedtagne Res-olution henviser til Videnskabsmænds og Eksperters Udtalelser om saadane For-anstaltningers Utstrækkelighed og den Fare der ligger i at Befolkningen deri-gennem vil tro sig beskyttet og Viljen til Modstand mod Kriegen selv gennem en falsk Tryghedsfølelse svækkes, og mod at den civile Befolkning gennem saad-ane Foranstaltninger gøres til et Led i Krigens system.

Revolten sprider sig.
Elisabeth Wærn-Bagge.

Du som vill arbetarrörelsens framgång Kom med i studiearbetet

FÖRELÄSNINGAR

i socialism, fackförenings-kunskap, tidsstudier, nationalekonomi, svensk näringsliv, konsthistoria, samaritvård, demokrati och diktatur, navigation börja under den närmaste tiden.

Prospekt och upplysningar genom:

ABF:s STOCKHOLMSAVDELNING
Vasagatan 38, 1 tr. Tel. 11 5079, 11 5097,

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri o. egen grund med goda vägar och med ledningar.
VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre.
SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsavgifter.
SKATTER Bland de lägsta i Sverige.
LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor.

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

(Stadens fastighetsavdelning)
KONTOR: SLOTTET. Tel. Djursholm 327. (Efter kontorstid 174)
Tomter visas på begäran. Även Söndagar.

Restaurang Port Arthur

Blekingegatan 40 (Invid Götgatan).

BRA!

Dörrens hållas nu mera öppna till kl. 10 e. m.

MUSIK.

Våra öden och äventyr.

(Forts. fr. sid. 1.)

vår tur berättade för alla vi mötte att vi kommit för att i vår mån ge ett tillskott till denna folkliga fredsvilja och ännu funno det lönt att sätta in vår stråvan i det nu som var.

Hur man lystrade.

Det kan kanske i detta sammanhang vara lämpligt att säga något om olika människors reaktioner då vi berättade om vår rörelse. Dess bärande idé att göra kriget omöjligt genom vägran att delta i krigssystemet var väl icke ny för någon. En kväkare minns jag som innan vi knappt hunnit börja tog ordet och gav en argumentation för saken som direkt sammanföll med den vi använt i våra uppdrag.

Men ändå kunde vi märka en viss överraskning, när vi berättade om de 20,000 kvinnorna som valt oss i en blink, om mötet, om resolutionen och entusiasmen. Man förstod att en spontan fredsrörelse kvällt upp, ett angrepp mot kriget satt in på den svaga punkten som civilt befolkningens försvarslöshet utgör, ett angrepp i form av en vägran, en strejk. Däri låg ändå något nytt, det ansågs både journalisterna och våra ordförande och ledare av fredsorganisationer.

Efter några dagar hade det gått därhän, att man mötte oss med orden: "berätta lite mera om den svenska rörelsen, vi ha redan hört om den." Detta berodde dels på de ansträngningar doktor Sahlbom gjort från Sverige att sprida Amelie Posse-Brázdovás broschyr och våra uppdrag i den internationella fredsvärlden, dels på att saken förts vidare från person till person.

Det var många uppslag i rörelse där nere till fredssakens frömmen. Där hölls möten för att förbereda en ekonomisk konferens som skulle reglera tillgången till de världens rikedomar man nu stred om. Där talades om en kvinnornas ekonomiska bojkott av Italien, om arbetarrörelsens möjlighet att själva sätta sanktioner i gång. Men vi hade heller aldrig tänkt att kalla vårt uppdrag det enda. För oss var det bara en metod att göra andra uppslag effektiva, det var en självständig som Internationella kvinnoförbundets v. ordf. Gertrud Baer uttryckte det.

Efteråt är det mitt samlade intryck, att rörelsen skulle överallt kunna finna människor, villiga att lyssna och kanske också ta lärdom,

ifall någon av oss utan betänkanne kunnat fara till Amerika, dit vi på rak arm blevo inbjudna att komma och tala, om någon annan av oss kunnat följa med den internationella grupp som ämnar fara omkring och samla miljonunderskrifter på ett folkenes mandat till regeringarna att stoppa uppriktningarna och använda fredsmaskineriet, andra möjligheter att förtiga. Den svenska rörelsen borde helst sända ut en representant att söka kontakt överallt i världen med motsvarande rörelser. Denna delegation för sin del måste återvända till sina borgerliga näringar. En tröst var för oss som reste först, att en del av delegationen var kvar för att bevaka sakens intressen. Carin Hermelin talar ju i dessa dagar om vår rörelse på ett stort möte i Genève och Naima Sahlbom som är ordförande i Fred och frihetsgastkommissionen arbetar i Ligans exekutiv. Det tryck vi lämnade och de kommentarer vi kunde ge få väl vidare verka som frön som gro. Jag tror mera på en sådan möjlighet då folk kommit från Genève och fått tillfälle att lugna sig lite, om det nu alls blir ett sådant tillfälle i vår tid.

Vi märkte ju själva hur stor svårigheten var att vinna överblick och hålla koncentrationen kvar under dessa dagar av ytterlig spänning i Genève, spänning både i den inre folkförbundsringen och i den yttre ring som samlats omkring den för att riva himmelriket till sig som det hette för 2000 år sen, då folk också kände sig stå inför världens undergång.

Hur vi nådde Nationernas förbund.

Dagen efter vår ankomst till Genève höll Rådet sitt första sammanträde, där Italien stämde Abessinien som en ovärdig medlem av Nationernas förbund och förklarade att det inte skulle kunna tro på några som helst löften från Abessinien att för framtiden uppföra sig bättre samt förbehöll sig rörelsefrihet. Sen följde det sammanträde då Abessinien svarade på anklagelserna, varvid Italiens delegat lämnade sammanträdet, emedan han inte ville sitta vid samma bord som en neger.

I detta ögonblick då det såg ut som om alla förhandlingar i abessinska frågan strandat, så att frågan om sanktioner eller icke sanktioner skulle bli akut, frågade sig delega-

tionens medlemmar om den inte borde skynda sig att lämna in sin resolution, så att den inte komme post festum. Men som så ofta fört i Genève följde en avspänning efter den första förskräckelsen, vi hörd oss för och finga veta att en femmannakommitté likväl bildats i slutet på veckan för att finna en formel för förlikning. Detta arbete kunde inte gå så fort och vi kunde ha tid på oss att förbereda resolutionens framlämnande.

Det måste nämligen förberedas, ty det var inte bara att gå på besök. Vi plitade hop en fransk skrivelse till rådets president M. Ruiz Guinazu medan han samtidigt förbereddes på vår ankomst av Sveriges minister i Bern envoyén Westman. Han hade nämligen ingen skyldighet alls att ta emot oss, vilket han också meddelade, då vi sen finga tid hos honom. Söndagen var en vilodag, den svenska kvinnodelegationen följde statsmännens exempel och gjorde spridda utflykter med olika utländska kolleger för att privatim diskutera situationen och se på Lac Lemans och Montblanc. Montblanc, född en gång ur en väldig jordekras, och nu så stilla, upphöjd och vördnadsbjudande.

På måndagen blev delegationen fulltalig, då hade doktor Sahlbom kommit från Fred- och frihetsmöte i Danmark, Signe Wessman från Bryssel, Anna T. Nilsson och Carin Hermelin och Andrea Svedberg från Stockholm. På tisdag hade vi alla våra papper klara och tagade upp till sekretariatet, där vi mottogs av presidenten omgiven av en rad sekreterare. Var och en som läser det tal som delegationens ledare, doktor Ada Nilsson, höll, kan döma om att det var ord och inga visor. Men endast vi som hörd henne, veta vilken kläm hon lade in i orden, när hon försäkrade att kvinnorna inte kunna leva i det krigssystem som staterna uppehålla samtidigt med sitt medlemskap i folkförbundet, och att detta system skulle bryta samman, eftersom det inte kunde fungera utan kvinnorna. Presidenten fick höra att Nationernas förbund hade att välja mellan att påskynda skapandet av en ny ordning eller ta ansvaret för den undergång som annars vore oundviklig.

Efter detta talade fru Signe Wessman, tolkad av fru Svedberg, å den nordiska socialdemokratiska kvinnokongressens vägnar. Slutligen tackade oss presidenten och sade att han skulle vidarebefordra våra skrivelser, men för säkerhets skull skickade vi omkring dem till medlemmarna i rådet, till förbundets generalsekretärer och svenska delegationen.

Församlingen hade samlats redan

SOVJET-UNIONEN

är idag det starkaste beviset mot krig och fascism!
ALLT om Sovjet-Unionen kan Ni läsa i tidskriften

Sovjetnytt
som utkommer med 2-3-sidiga, rikt illustrerade nr per månad.
Prenumerationspris: 1,25 pr kvartal.
Prenumerera omedelbart för fjärde kvartalet å närmaste postanstalt!

Red. o. exp. Vasag. 38, Sthlm Tel. 213517.

dagen förut. Vi hade suttit på läkarna och sett alla delegationernas ordförande passera revy, då de ropades upp vid valet av församlingens president. Där kom sir Samuel Hoare, där kom Laval och Aloisi och Litvinov, där kom Sydamerika, Syd-Afrika, Indien och under en viss sensationell tytnad också den lilla abessiniern, alla dessa av vilka vi väntade att de skulle förstå sin besökelses stund. Så blev Benes vald, och vi visste då till vem vi skulle vända oss. Vi förstodo själva att det var djärvt att begära tid och sätta den inom veckans gräns, när nu generaldebatten, som skulle klarlägga världens nationers ställning till italiensk-abessinska konflikten, hade börjat och när samtidigt viktiga privatkonferenser och förberedelser till sammanträdet upptogs presidentens tid. Man berättade också för oss om en deputation, som sökt företräde för någon genèveserhet och blivit ombedd att komma igen nästa år. Vi försökte därför att få följa med i de stora internationella kvinnodelegationernas köllivatten vid deras uppvaktning för presidenten, men vi blevo på rent formella grunder diskvalificerade. Då beslöts vi att sätta alla klutur till för att få komma in ensamma till presidenten och det lyckades också för oss att få några minuter före den stora mottagningen. Kerstin Hesselgren kom in till oss, där vi sutto och väntade på Benes och presenterade oss när den mångomtalade lille mannen kom in med sin stab. Vi hade bara tre minuter på oss att utträtta vårt ärende och få mannen som höll trädarna i sin hand att lyssna på denna röst utifrån, men vi tror nästan att det lyckades. Vi så honom att Amelie Posse-Brázdová hade erinrat om att några få män, som beslutat åstadkomma det omöjliga, hade skapat den tjekiska staten och att vi också beslutat försöka det omöjliga. Vår revolt mot

kriget bars av den vissheten att kriget inte kan existera mot kvinnornas vilja, och att därför kvinnorna över hela världen måste neka att ta del däri. Medan han lyssnade till vår resolution gjorde han några anteckningar och svarade oss därefter i ett ganska långt anförande av ungefär följande innehåll:

Jag tackar er för att ni nämnde mitt land. Det är ett land som ingenting har att vinna av ett krig och vill göra allt för att undvika det. Det är också ett land där kvinnorna ha mycket att säga till om, och ta sina rättigheter tillvara.

Jag antar att ni närvarit vid församlingens sammanträden och förstodt hur allvarligt det nuvarande ögonblicket är och vilka stora svårigheter vi ha att kämpa emot. Jag är dock optimist nu som jag alltid har varit, ehuru jag inte tror att det skall lyckas oss att vid denna församling övervinna alla svårigheter och lösa alla skiljaktigheter.

De ideal som ni uttryckt i er resolution äro oss ett stöd, och jag tackar er svenska kvinnor för att ni kommit. Jag ber er fortsätta med ert arbete till nytta för er själva och för oss här i Genève.

Därmed var audiensen slut och samtidigt också vår uppgift, i den mån det gällde att framföra första septembarmötets resolution till Nationernas förbund.

Vi deltog sen som åhörare i kvinnodelegationernas stora uppvaktning, där det talades för avrustning, för ordnande av den brännande flyktingsfrågan, för Equal Rights, för Open Door, mot slaveriet.

Sen reste vi genom Tyskland samma dag som den svart-vit-röda flaggan ströks och nazistpartiets identifikation med staten fullbordades.

Amelie Posse-Brázdová

Richard Anderssons MUSIK-SKOLA

Humlegårdsgatan 11, 1 tr. Stockholm. Tel. 6003 99.
Föreläsare: ASTRID BERWALD.

Läroämnen: Piano, Violin, Violoncell, Orgel, Musikteori, Ensemblespel. Gruppundervisning i pianospel för nybörjare (alla åldrar) enligt Meissners Läroreutbildning.

Avdelningar i alla stadsdelar och i förorter. **BEGÄR PROSPEKT!**
Hösterterminen börjar tisdagen den 10 sept. 1935.
Nyamminalinger måndagen den 9 sept. kl. 12-3 och 5-7 e.m.
Mottagningstid alla helgfria dagar kl. 1-2 e.m.

VILLA VETTRA FLICKPENSION

börjar sin 3 månaders lärarika husmoders-, handarbets- o. vävkurs 15 sept. för bildade flickor. Facultet, lärarinnor, valfria ämnen, natur, bekv. Bad, tennis, omvårdnad. Beg. prosp. *Elvira Giöbel*, Hammar. Askersund. Tel. Hammar 10.

A.-B. STOCKHOLMS TILLSKÄRAREAKADEMI

Drottninggatan 71 A. Tel. 213310
Statligt understödd och inspekterad läroanstalt.
Aftonkurs börjar den 16 sept.
Begär prospekt och mönsterprislsta.

PLASTIK och DANS

Motionsgymnastik för olika åldersgrupper
● Barnkurser
KERSTI ALFVÉN
Upplysningar och prospekt: Odengatan 32.
Tel. 33 59 81.

Vävsolan med mönsterritning och heminredning.

Förtbildningskurser: Komposition med provvävning. Färglära med naturstudier. Materiallära med handspinning. Heminredning med planritning och komposition av textilier. Nybörjarkurser för hemvävning, yrkes- och pedagogisk utbildning. Skolhem med billig pension. Tel. 234. Sigtuna Vävskola. *Mary van Rijswijk.*

Hälsan, viktigast av allt.

Värda Eder hälsa. Effektivt behandlas gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, rubbingar i ålnessommatningen m. fl. sjukdomar enligt Skodsborgsmetoden på **Stockholms Fysikaliska Kuranstalt.**

Tel. 62 54 44. Humlegårdsg. 18. Tel. 61 05 78. Moderata priser. Begär prislsta!

OFFENTLIGT MÖTE

Fröken **Marie Lous Mohr**, Oslo, talar om

"Vi kvinnor og fredssaken"

Doktor **Ada Nilsson**, Stockholm,

redogör för delegationen från Kvinnornas Representantmötes Ned med vapnen i alla länder uppdrag till Nationernas Förbund, samt berättar om erfarenheter och intryck från Genève just nu

söndagen den 29 september 1935 kl. 4.15 e. m. i goodtemplarsalen i Flen.

Södermanlands Länsförbund av Svenska Kvinnors Vänsterförbund.